

PROJEKTY WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY:

Podzielili się dobrymi praktykami w zakresie przedsiębiorczości

■ 4-6 ■

„**Kierunek przedsiębiorczość**”, inicjatywa, realizowana przez WUP w Katowicach w partnerstwie z 30 powiatowymi urzędami pracy, pozwoliła za blisko **35 milionów złotych** otworzyć i z powodzeniem prowadzić własną działalność gospodarczą **1220 bezrobotnym mieszkańcom województwa śląskiego**.

FOT. ARCHIWUM WUP

W latach 2013-2015 Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z zagranicznymi partnerami zrealizował dwa projekty partnerskie w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”, które poświęcone były osobom w wieku powyżej 50. roku życia. ■ str. 8-9

Strategia: 2.0 dla Śląska. ■ str. 12-13

Śląskie.

Pozytywna energia

Wojewódzki Urząd Pracy
w Katowicach

3

SŁOWEM WSTĘPU

4-6

PROJEKTY WUP. Podzielili się dobrymi praktykami w zakresie przedsiębiorczości

7

PROJEKTY PARTNERSKIE.

„Guide my W@y” – z myślą o karierze za granicą

8-9

PROJEKTY PARTNERSKIE.

Priorytet 50+

10

ŚRODKI EUROPEJSKIE. Wystartował konkurs. 45 mln zł do podziału dla młodych

11

ŚRODKI EUROPEJSKIE. Prawie 100 mln zł na zawodową aktywizację młodych w 2015 r.

12-13

STRATEGIA. 2.0 dla Śląska

14

SZKOLENIA. Z myślą o absolwentach szkół górniczych

14-15

WSPARCIE BLISKO CIEBIE. Case management – by sprawniej pracować z niepełnosprawnymi

16

WSPARCIE BLISKO CIEBIE.

Młodzi = kreatywni

17

WSPARCIE BLISKO CIEBIE.

Droga do aktywności

18-19

TRENDY. Zawody przyszłości.

20-21

PORADNIK. A może własny biznes?

22-23

ŚLĄSKIE W LICZBACH. Śląsk tuż za Wielkopolską

RYNEK PRACY

Biuletyn Informacyjny

Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach

Wydawca:

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice

Kontakt:

Arkadiusz Kaczor, rzecznik prasowy, tel. 32 757 33 07,

e-mail: akaczor@wup-katowice.pl, www.wup-katowice.pl

Realizacja:

Agencja zylko4media Tomasz Żyłko,

tel. 691801748, skype: zylko4media, e-mail: rynekpracy@zylko4media.com

Projekt graficzny:

Piotr Żyłko, WorkPress, www.workpress.pl

Nasza liczba:

9,2

procent – tyle wynosi stopa bezrobocia w województwie śląskim

Rekord ofert pracy w czerwcu

117 tys. ofert zatrudnienia trafiło w czerwcu do powiatowych urzędów pracy w całym kraju. Najwięcej od 2001 roku, odkąd Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej prowadzi swoje statystyki. Najwięcej ofert zgłoszono na Mazowszu (15 tys.), Śląsku (13 tys.), Dolnym Śląsku i Wielkopolsce (po 11 tys.).

– W czerwcu w urzędach pracy zarejestrowanych było o 288 tys. mniej osób niż przed rokiem. W ciągu ostatnich dwóch lat liczba bezrobotnych spadła już o blisko pół miliona i wciąż będzie się zmniejszać, na co wskazuje czerwcowy rekord ofert pracy. Dzięki rozpoczętej rok temu reformie, pracownicy urzędów pracy coraz lepiej radzą sobie ze zdobywaniem ofert zatrudnienia – podkreślił Władysław Kosiniak-Kamysz, minister pracy i polityki społecznej.

Wspomniany wynik liczby bezrobotnych jest najlepszy od 7 lat. Sytuacja poprawiła się we wszystkich województwach – najbardziej na Pomorzu, Dolnym Śląsku i w Wielkopolsce.

Źródło: MPiPS

Kreatorzy miejsc pracy nagrodzeni

Dbanie o rozwój pracowników, inwestycje w szkolenia i tworzenie dobrych warunków pracy – to najważniejsze aspekty, jakie brane były pod uwagę podczas II edycji konkursu „Kreator miejsc pracy”. W tym roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – organizator konkursu – otrzymało prawie 250 zgłoszeń, z których wybrano 19 najlepszych. Głównym kryterium był wzrost zatrudnienia w firmie, jednak nie tylko to decydowało o zwycięstwie. Pod uwagę brano również wskaźnik zatrudnienia osób młodych oraz dojrzałych pracowników po 50. roku życia, a także niepełnosprawnych. Ważnym aspektem była także rzetelność pracodawcy – terminowość wypłacania wynagrodzenia czy sposób zawierania umowy, system nagradzania. Kapituła konkursu, w skład której weszli przedstawiciele związków zawodowych i organizacji pracodawców, przyznawała nagrody w 5 kategoriach: mała, średnia firma przemysłowo-produkcyjna, średnia firma handlowo-usługowa oraz duża firma przemysłowo-produkcyjna, a także duża firma handlowo-usługowa. Wśród 19 wybranych znaleźli się m.in. Rawsko-Bialska Spółdzielnia Socjalna „Nadzieja i Praca”, Zakład Budowy Urządzeń Dźwignicowych „ZBUD” Sp. z o.o. oraz Drukarnia DAKO Kozioł i wspólnicy Sp.j., a także Piekarnia Cukiernia Marek Szabelski.

Źródło: MPiPS

Czas, w którym oddajemy w ręce Czytelników kolejny numer biuletynu „Rynek Pracy”, zbiega się z uruchomieniem środków europejskich z nowej perspektywy finansowej i startem konkursów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego. Środki te, pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego, będą tematem przewodnim niniejszego wydawnictwa. Dzięki nim instytucje rynku pracy będą mogły wdrażać skuteczne narzędzia aktywizacji osób bezrobotnych, zarówno do 29. roku życia, jak i powyżej tej granicy z uwzględnieniem osób 50+.

Szeroko na łamach naszego czasopisma podsumujemy także jeden z największych pod względem wysokości budżetu projekt systemowy „Kierunek przedsiębiorczość”. Inicjatywa, realizowana przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kato-

wicach w partnerstwie z 30 powiatowymi urzędami pracy, pozwoliła za blisko 35 milionów złotych otworzyć i z powodzeniem prowadzić własną działalność gospodarczą 1220 bezrobotnym mieszkańcom województwa śląskiego. Niektóre z pomysłów, nie dość że były oryginalne, to jeszcze nawiązywały do kultury i tradycji regionu śląskiego.

Sporo miejsca poświęcimy na zestawienie trwających i zakończonych projektów, realizowanych z udziałem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach. Wśród nich te, skierowane zarówno do młodych, osób niepełnosprawnych, jak i osób powyżej 50. roku życia. W kontekście niepełnosprawnych szczególnie warta uwagi jest nasza inicjatywa, zmierzająca do wprowadzenia elementów metody case management w pracy z takimi klientami w publicznych służbach zatrudnienia województwa śląskiego.

Poza tym zwrócimy uwagę na aktualny temat rekrutacji na wyższe uczelnie. Przyjrzymy się

specjalizacjom zawodowym, jakie przychodzą do nas z Zachodu, oraz temu, jak rodzime uczelnie reagują na dynamikę rynku pracy.

Nie zabraknie także tematu mocno osadzonego w śląskich realiach, czyli rządowego programu reindustrializacji Śląska i jego znaczenia dla tutejszego rynku zatrudnienia. Do tego polecamy poradnik, który zawiera praktyczną wiedzę „w pigułce” na temat tego, jak założyć własną firmę, z jakich dotacji i programów pomocowych skorzystać oraz o istocie wcześniejszych szkoleń.

Choć rozpoczęte właśnie wakacje to dla wielu osób czas pracy sezonowej, ufam, że znajdziecie Drodzy Czytelnicy także chwilę na odpoczynek. W tym kontekście oprócz sprzyjającej pogody, życzę także miłej lektury „Rynku Pracy”!

Grzegorz Sikorski

Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach

Podzielili się dobrymi praktykami w zakresie przedsiębiorczości

Projektu o takiej skali i zasięgu dawno nie było – podkreślał Grzegorz Sikorski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach podczas konferencji „Drogowskaz do efektywności, czyli jak stworzyć 1200 firm?”, podsumowującej projekt systemowy „Kierunek przedsiębiorczość”. Inicjatywa, realizowana przez WUP w Katowicach w partnerstwie z 30 powiatowymi urzędami pracy, pozwoliła za blisko 35 milionów złotych otworzyć i z powodzeniem prowadzić własną działalność gospodarczą 1220 bezrobotnym mieszkańcom województwa śląskiego.

Projekt „Kierunek przedsiębiorczość” był przedsięwzięciem realizowanym przez ponad dwa lata (1 czerwca 2013 roku – 30 czerwca 2015 roku) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

– Uczestnicy otrzymali indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe, określono z nimi indywidualny plan działania, wzięli udział w szkoleniu „ABC prowadzenia firmy” oraz indywidualnym doradztwie biznesowym – wylicza Tomasz Adlof, koordynator projektu, i dodaje: – Kolejnym krokiem był udział uczestników w naborze wniosków o przyznanie wsparcia finansowego. Obowiązkowym załącznikiem wniosku był biznesplan.

W efekcie ponad 1220 bezrobotnych (w tym 680 kobiet) mieszkańców województwa śląskiego uruchomiło i z powodzeniem prowadzi własną działalność gospodarczą. Najwięcej działalności otworzono w obszarach związanych z handlem, specjalistycznymi robotami budowlanymi, działalnością

naukowo-edukacyjną, naprawą samochodów i pozostałą działalnością usługową. Nie brakowało także takich dziedzin jak architektura i inżynieria. Łącznie to ponad 56 proc. całej puli. Pozostała część to inne działalności. Co ciekawe, wśród nowo powstałych firm są takie, które zajmują się np. ceramiką artystyczną, ręcznym wyrobem produktów ze skór, przygotowaniem samochodów do wyścigów off-roadowych, a nawet... renowacją starych węg.

– Oprócz wsparcia merytorycznego, uczestnicy mogli liczyć na wsparcie finansowe, umożliwiające start własnego biznesu. **Maksymalna wartość jednostkowej dotacji wyniosła 21 910,32 zł** – podkreśla Grzegorz Sikorski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach. Ocenia on, że realizacja projektu znacznie pobudziła aktywność zawodową mieszkańców województwa. – To także kolejny

dowód na wysoki stopień przedsiębiorczości wśród mieszkańców, którzy z pomocą środków unijnych nie boją się podejmować własnych inicjatyw – uważa Grzegorz Sikorski.

Jak przyznał wicedyrektor WUP w Katowicach, Tomasz Górski, genezą projektu była sytuacja na rynku pracy. – W całym przedsięwzięciu równie ważnym czynnikiem co dotacja, było wsparcie zapewniające uczestnikom bezpieczeństwo w początkowym okresie prowadzenia działalności – zaznaczył.

To właśnie na kwestie związane z doradztwem zwracali uwagę obecni podczas konferencji uczestnicy projektu. Według nich, odbyte szkolenia były szczególnie cenne z perspektywy skuteczności prowadzonych inicjatyw. Te z kolei, jak wynikało z relacji, były efektem pasji i zainteresowań. – W pewnym momencie przyszedł czas, aby pasjom towarzyszyło także zarabianie pieniędzy – mówili.

Dotacje były przyznawane odrębnie w odniesieniu do obszaru (powiatu) nadzorowanego przez każdego z 30 partnerów projektu. Całość przeznaczona na jego obsługę, uwzględniająca oprócz dotacji m.in. koszty rekrutacji, doradztwa i szkoleń uczestników, wyniosła wraz z wkładem własnym partnerów prawie 35 milionów złotych.

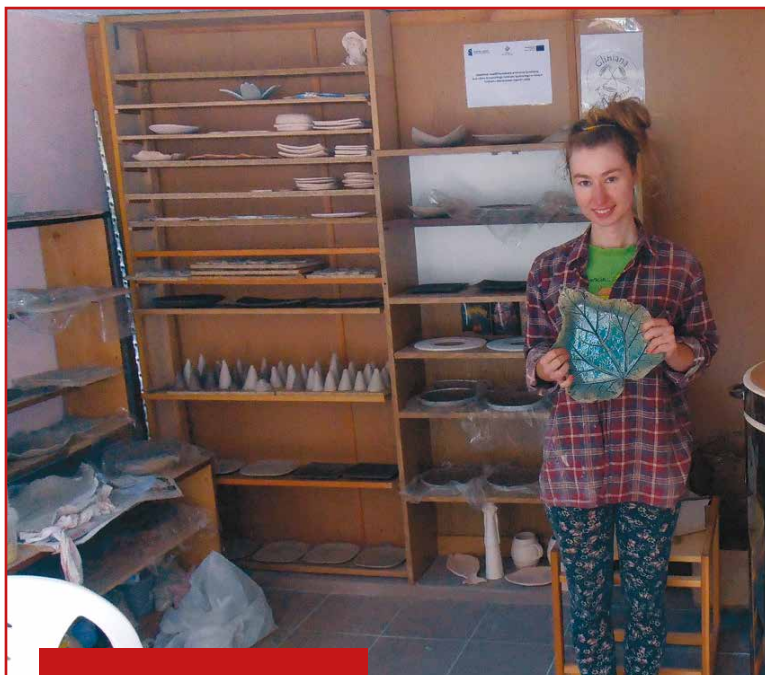
Patronat nad wydarzeniem objęli Władysław Kosiniak-Kamysz, minister pracy i polityki społecznej, oraz Kazimierz Karolczak, członek Zarządu Województwa Śląskiego.

Arkadiusz Kaczor

■ Na stronach 5-6 prezentujemy wybranych beneficjentów projektu

Inicjatywa, realizowana przez WUP pozwoliła za blisko 35 milionów złotych otworzyć i prowadzić własną działalność gospodarczą 1220 bezrobotnym mieszkańcom województwa śląskiego

Beata Tokarzewska
Pracownia Ceramiki
Artystycznej
i Użytkowej
GLINIANA
KONICZYNIKA
ul. Bławatkowa 10
Kończyce Małe

Ewa Słanek
Słodka Budka
ul. Jutrzenki 2c
Zebrzydowice

Janusz Kokot
Szkółka Tenisowa
ul. Szymanowskiego 1/16
Sosnowiec

Renata Mrowiec
ul. Szewska 23
Pewel Mała

Wioleta Fołtyn
Laboratorium Protetyczne
PERFECT-DENT
ul. Kochanowskiego 97
Zebrzydowice

Zuzanna Walesiak-Kufel
Rearting
Stoczniowa 17
43-300 Bielsko-Biała

Paweł Kowalski
Studio Nagrań
Bond Records
ul. Maronia 44
41-506
Chorzów

**Lucyna Tarnawa--
Dybczak**
BUTIK - Centrum
Taniej Odzieży
ul. Beskidzka 73A
Szczyrk

Patrycja Forfecka
Departament Twórczości
Katowice

Jolanta Cięciana
Fryzjerstwo, Kosmetyka,
Manicure, Pedicure.
Zdrowe Stopy
ul. Zdrojowa 93
Jaworze

„Guide my W@y!” – z myślą o karierze za granicą

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach od kilku miesięcy uczestniczy w projekcie partnerskim w ramach programu Erasmus+ „Europejska Idea Poradnictwa dla Międzynarodowej Mobilności Młodości” – „Guide my W@y!”. Główną grupę docelową przedsięwzięcia stanowią osoby, które zamierzają podjąć lub kontynuować edukację, staż lub pracę za granicą w krajach Unii Europejskiej.

Wśród założeń projektu „Guide my W@y!” są: przygotowanie praktycznej koncepcji poradnictwa zawodowego na szczeblu europejskim (EGCC), dostosowanej do międzynarodowej mobilności osób młodych, zaawansowane szkolenie doradców EURES w zakresie poradnictwa zawodowego dla osób młodych chcących rozpocząć lub kontynuować naukę, staż bądź podjąć pracę w innym kraju UE, oraz powstanie otwartego portalu internetowego do samokształcenia, wirtualnej klasy oraz wirtualnych wzorcowych dialogów doradczych.

Pierwszy z elementów będzie zawierał zestaw oraz opis metod i technik stosowanych w poradnictwie zawodowym w krajach partnerskich. Będzie on dostępny w językach narodowych partnerów projektu oraz w ogólnej wersji w języku angielskim. Ogólnodostępna platforma internetowa z kolei, na której zostaną umieszczone interaktywne programy do samokształcenia w wirtualnej klasie, będzie posiadać zestawy

pytań i odpowiedzi jako przykłady usług poradnictwa zawodowego w formie wirtualnego dialogu pomiędzy doradcą a osobą konsultowaną. Ostatni element natomiast, wirtualna klasa, będzie przydatny do szkoleń on-line dla doradców EURES w zakresie prowadzenia konferencji na stronach internetowych i spotkań on-line.

**Małgorzata Gościński,
Grzegorz Zoń**

MAŁGORZATA GOŚCINIĄK, WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W KATOWICACH:

W dniach 20-23.05.2015 r. odbyło się spotkanie partnerów w Santiago de Compostela (Hiszpania). Zrealizowano warsztaty dotyczące metodologii poradnictwa kariery z udziałem ekspertów, które dotyczyły poszczególnych modułów. Podczas spotkania podsumowującego ewaluację kwestionariuszy Delphi (narzędzia badawczego w projekcie) ustalono, że moduły, za które odpowiedzialny jest WUP Katowice, stanowią najważniejszy element koncepcji poradnictwa kariery w projekcie.

GRZEGORZ ZOŃ, WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W KATOWICACH:

Zadania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w ramach projektu „Guide my W@y!” będą polegały na opracowaniu modułu dotyczącego uznawania certyfikatów i dyplomów w krajach partnerskich oraz ram prawnych koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, obowiązujących w krajach uczestniczących w projekcie.

Priorytet 50+

W latach 2013-2015 Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z zagranicznymi partnerami zrealizował dwa projekty partnerskie w ramach programu „**Uczenie się przez całe życie**”, które poświęcone były osobom w wieku powyżej 50. roku życia.

Aktywizacja zawodowa osób powyżej 50. roku życia – doświadczenia europejskie

Pierwszy z nich to **projekt partnerski Leonardo da Vinci pt. „Aktywizacja zawodowa osób powyżej 50. roku życia – doświadczenia europejskie”** (Job activation of people over the age of 50 – the European experiences). Odpowiadał na on potrzebę podjęcia tematu aktywizacji zawodowej osób powyżej 50. roku życia, wynikającą z obserwowanych tendencji demograficznych i zmian społecznych charakterystycznych dla większości krajów UE.

Międzynarodową grupę roboczą tworzyły firma szkoleniowa z Niemiec (ttg team training GmbH), organizacja pozarządowa z Malty (Solida-

riety Overseas Services Malta), Centrum ds. Pracy z Węgier (Labour Centre of the Government Office for Békés County) oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach pełnił rolę koordynatora projektu.

W ciągu dwóch lat współpracy oprócz zdefiniowania sytuacji osób 50+ na rynku pracy, określono metody i narzędzia pracy stosowane w czasie pracy z tą grupą wiekową, ich sytuację prawną oraz wymieniono się dobrymi praktykami w zakresie aktywizacji. Dodatkowo przeprowadzono badania, które z jednej strony miały wskazać potrzeby i bariery w kontekście zatrudnienia osób 50+, a z drugiej zdobyć opinie pracodawców na temat pracowników starszych wiekiem.

Projekt partnerski Leonardo da Vinci pt. „Aktywizacja zawodowa osób powyżej 50. roku życia – doświadczenia europejskie”

Głównym rezultatem projektu jest strona internetowa www.activation50plus.eu, która prezentuje założenia przedsięwzięcia i opracowania merytoryczne powstałe dzięki jego realizacji (raporty, prezentacje) oraz podręcznik z zakresu aktywizacji zawodowej osób powyżej 50. roku życia, który zostanie wydany pod koniec realizacji projektu (lipiec 2015 r.). Będzie także dostępny na stronie internetowej projektu.

Osoby 50+ na rynku pracy

Drugie z przedsięwzięć to **projekt partnerski Grundtvig pt. Osoby 50+ na rynku pracy** (People over 50 on the labour market). Dotyczył kompetencji kluczowych osób starszych wiekiem. W ciągu dwóch lat cztery organizacje partner-

skie, aktywne w obszarach kształcenia osób dorosłych, kształcenia uzupełniającego oraz wspierania rynku pracy, podjęty się wymiany doświadczeń i współdziałania, tworząc szereg rezultatów użytecznych dla osób, które na co dzień podejmują działania w obszarze wsparcia grupy 50+.

Grupę projektową tworzyły firma konsultingowa z Wielkiej Brytanii (The MRS Consultancy Ltd), centrum szkoleniowe z Finlandii (Adult Education Centre Edupoli), fundacja działająca przy Uniwersytecie Regionu Murcia w Hiszpanii (Foundation University Enterprise of the Region of Murcia) oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, który koordynował przedsięwzięcie. Uczestnikami byli pracownicy wymienionych podmiotów – praktycy, doradcy zawodowi, trenerzy, szkoleniowcy, którzy pracują na rzecz osób powyżej 50. roku życia. Ponadto, w realizację wymiany wiedzy i informacji zaangażowani byli eksperci lokalni, czyli przedstawiciele podmiotów działających na rzecz osób starszych wiekiem (m.in. Uniwersytety III Wieku).

Celem przedsięwzięcia było wypracowanie efektywnego modelu wsparcia osób powyżej 50. roku życia. Chodziło o zwiększenie ich potencjału do zatrudnienia poprzez zdobycie podstawowych i ogólnych umiejętności oraz odgrywanie aktywnej roli w społeczeństwie.

Projekt skupiał się na wymianie informacji na temat dobrych praktyk i transferze doświadczeń w zakresie doradztwa (narzędzia do oceny kluczowych kompetencji), metod rozwoju kluczowych kompetencji, aktywnych form i rozwiązań służących wsparciu seniorów w zakresie różnych form kształcenia ustawicznego.

Ilona Wiącek

**Projekt partnerski Grundtvig pt.
Osoby 50+ na rynku pracy**

PAWEŁ DURLETA, KIEROWNIK ZESPOŁU DS. PROGRAMÓW RYNKU PRACY, WUP KATOWICE:

Prognozy demograficzne jednoznacznie wskazują na konieczność podejmowania działań na rzecz wzmocnienia sytuacji zawodowej osób z grupy 50+, aby utrzymać ją jak najdłużej w aktywności zawodowej. Stąd też głównym celem partnerstwa było poszukiwanie rozwiązań w zakresie wspierania aktywności zawodowej osób po 50. roku życia. Chodziło o wymianę wiedzy i doświadczeń dotyczących działań aktywizujących tę grupę, które są podejmowane w innych krajach europejskich.

Wystartował konkurs. 45 mln zł do podziału dla młodych

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach ogłosił 26 czerwca konkurs na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w Osi Priorytetowej I **Osoby młode na rynku pracy** w ramach Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Kwota przeznaczona na konkurs wynosi ponad 45 milionów złotych. Wnioski o dofinansowanie projektów będą przyjmowane od 27 lipca do 10 sierpnia 2015 r.

Projekty realizowane w ramach Poddziałania 1.2.1 PO WER muszą być skierowane do osób młodych, w tym niepełnosprawnych, w wieku 15-29 lat, bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu - tzw. młodzież NEET, w tym w szczególności do osób niezarejestrowanych w urzędach pracy.

- Wsparcie, na jakie może liczyć docelowa grupa osób, to m.in. poradnictwo i pośrednictwo pracy, wysokiej jakości szkolenia, bony szkoleniowe, staże, praktyki oraz wsparcie zatrudnienia osoby młodej u pracodawcy, stanowiące zachętę do jej zatrudnienia poprzez np. subsydiowanie zatrudnienia - wylicza **Grzegorz Sikorski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach**.

Oprócz tego pomoc będzie realizowana poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb młodych osób niepełnosprawnych. Zainteresowani będą mogli także liczyć na finansowanie kosztów dojazdu

i zapewnienie środków na zasiedlenie w przypadku występowania problemu z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania. Elementem, który powinien się cieszyć dużą popularnością, będzie bezzwrotna dotacja na utworzenie własnego przedsiębiorstwa, poprzedzona doradztwem i szkoleniami umożliwiającymi podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej, a także wsparcie pomostowe.

- Pomoc oferowana w ramach PO WER sprzyjać ma podniesieniu umiejętności praktycznych, uzyskaniu doświadczenia zawodowego, a docelowo podjęciu trwałego zatrudnienia. Wzrosnąć ma także poziom przedsiębiorczości wśród młodych. Aby zapewnić wysoką jakość usług, proponowany system wsparcia odznaczać ma się wysokim stopniem indywidualizacji oraz kompleksowością (min. 3 formy wsparcia dla każdej osoby) - tłumaczy **Dagmara Soszyńska-Lisiakiewicz, naczelnik Wydziału Zarządzania EFS w WUP Katowice**.

W ramach konkursu podmiotami uprawnionymi do

ubiegania się o dofinansowanie projektu są instytucje rynku pracy zgodnie z art. 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, czyli: publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego oraz instytucje partnerstwa lokalnego.

2 433 wynosi liczba osób planowanych do objęcia wsparciem w ramach projektów dofinansowanych w konkursie

Kwota przeznaczona na konkurs wynosi **45 237 629,00 zł**, w tym maksymalna kwota dofinansowania (ze środków UE i środków budżetu państwa) - 42 975 747,55 zł. W ramach projektów składanych w naborze wymagany jest wkład własny beneficjenta. Minimalny udział wkładu własnego w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych projektu stanowi 5% wartości projektu. Minimalna wartość projektu w konkursie wynosi 200 tys. zł.

Arkadiusz Kaczor

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach rozpoczął podpisywanie umów o dofinansowanie projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy w ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój**. Będą one dotyczyły I osi priorytetowej, czyli osób młodych na rynku pracy. **Łączna wartość projektów realizowanych przez 31 powiatowych urzędów pracy z województwa śląskiego w 2015 roku wyniesie prawie 100 milionów złotych.**

Prawie 100 mln zł na zawodową aktywizację młodych w 2015 r.

W ramach projektów wsparciem objęte zostaną osoby poniżej 30. roku życia, zakwalifikowane do profilu pomocy I (tzw. bezrobotni aktywni) lub profilu pomocy II (tzw. wymagający wsparcia), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Pierwszeństwo w procesie rekrutacji będą miały osoby niepełnosprawne i długotrwale bezrobotne.

- Dla każdego z uczestników przedstawienie konkretnej oferty aktywizacji poprzedzi analiza umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych - mówi Grzegorz Sikorski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

Na tej podstawie konkretny powiatowy urząd pracy realizować będzie odpowiednio dobrane usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. - Od kilku lat niezmiennie największą popularnością w tej grupie wiekowej cieszą się staże zawodowe, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz szkolenia. Nowymi

formami wsparcia proponowanymi uczestnikom w 2015 roku są bony stażowe, bony szkoleniowe oraz bony na zasiedlenie - podkreśla Grzegorz Sikorski.

Wszyscy zainteresowani uczestnicy mogą uzyskać szczegółowe informacje na temat realizacji projektów oraz samej rekrutacji w powiatowych urzędach pracy, właściwych dla ich miejsca zamieszkania.

Arkadiusz Kaczor

Na podobne wsparcie mogą liczyć także osoby **POWYŻEJ 30. ROKU ŻYCIA**. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach ogłosił w połowie czerwca nabór wniosków o dofinansowanie projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy z terenu województwa śląskiego na rok 2015. Finansowane będą one w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W tym przypadku powiatowe urzędy pracy będą miały do dyspozycji blisko **64,3 MLN ZŁOTYCH**, w tym 54,6 (85 proc.) będzie pochodziło z Europejskiego Funduszu Społecznego. Pozostała część to wkład krajowy (15 proc.).

2.0 dla Śląska

O tym mówiło się od kilku miesięcy. 30 czerwca, podczas wyjazdowego posiedzenia rządu w Katowicach, ostatecznie został przyjęty pakiet rozwiązań

„Śląsk 2.0. Program wsparcia przemysłu Województwa Śląskiego i Małopolski Zachodniej”.

Wstyczni tego roku w Bytomiu zostały przedstawione wstępne założenia programu, które miały być poddane szerokiej dyskusji z samorządowcami z województwa śląskiego. Wówczas mówiono także o branżach, na które powinno się postawić w przyszłości – m.in. motoryzacja, technologie energetyczne, nowe materiały czy przetwórstwo zasobów mają powoli zastąpić te nierenotowne.

„Śląsk był i jest siłą napędową polskiego przemysłu... W dobie trudnych przemian w gospodarce światowej i w gospodarce regionu celem rządu jest takie wsparcie Województwa Śląskiego i Małopolski Zachodniej, które umożliwi zwiększenie ich roli, jako krajowego i środkowoeuropejskiego centrum przemysłowego” – możemy przeczytać we wstępie do dokumentu, gdzie mocno akcentowany jest potencjał przemysłowy Śląska i Małopolski Zachodniej.

Sześć ważnych punktów

Bazą dokumentu „Śląsk 2.0” są obecnie dostępne, wypracowane i dobrze funkcjonujące instrumenty i rozwiązania. Całość podzielona została na sześć głównych części, dotyczących kolejno: wzrostu konkurencyjności gospodarki woj. śląskiego i zachodniej Małopolski, inwestycji, gospodarki nisko-

emisyjnej i energooszczędnej, nowoczesnych kadr, integracji funkcji miast aglomeracji górnośląskiej oraz wdrożenia i oceny wdrożenia programu. Szeroko zostały omówione pakiety rozwiązań dla górnictwa i przedsiębiorstw energochłonnych. Wzmocnieniu konkurencyjności mają posłużyć m.in. wdrażane od kilku miesięcy założenia programu naprawczego Kompanii Węglowej. Możemy przeczytać również o uzgodnieniach ze stroną ukraińską, zgodnie z którymi w ramach rządowego kredytu na 100 mln euro ukraińskie elektrownie miałyby być modernizowane w kierunku m.in. wykorzystania polskiego węgla, co miałyby stworzyć popyt w skali 9,5-15 mln ton rocznie. O komplementarności rozwiązań świadczy chociażby wzmianka dotycząca poprawy bezpieczeństwa w kopalniach – Ministerstwo Zdrowia ma przekazać dodatkowe środki na działalność Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach Śląskich. Przedsiębiorstwa energochłonne będą mogły liczyć na zwolnienie z części dodatkowych opłat oraz części kosztów finansowania wsparcia odnawialnych źródeł energii, zaplanowano również częściowe zwolnienie z akcyzy na prąd dla tych przedsiębiorstw (w skali kraju ponad 3,5 tys. firm). Program zawiera także opis działań na rzecz branży hutniczej, stanowiącej kolejne źródło rozwoju obu regionów. Jedną

Realizacji całego programu będzie służyć powołana przy premierze Społeczna Rada ds. Rozwoju Śląska, którą stworzy 30 wybitnych osobowości z naszego regionu

z propozycji jest zapobieganie nieuczciwej konkurencji spoza UE, co ma doprowadzić do wzrostu produkcji stali i zwiększenia zużycia węgla. Lista towarów objętych odwróconym podatkiem VAT ma zostać rozszerzona o metale nieżelazne.

Inwestycje w infrastrukturę

Położenie oraz dobre skomunikowanie stanowi niewątpliwą atut Śląska i Małopolski Zachodniej. Program zakłada przekazanie nakładów finansowych – zarówno ze środków UE, jak i krajowych – na rozbudowę i poprawę jakości dróg. Zaplanowano m.in. budowę odcinków ekspresowej trasy S1 od Pyrzowic do Bielska-Białej (w tym część w nowym śladzie na południe od Mysłowic), dookończenie trasy S69 (obwodni-

ca Węgierskiej Górki), przygotowywaną już budowę autostrady A1 Pyrzowice-Częstochowa (ze środków publicznych), budowę odcinka Częstochowa-Tuszyn (ze środków pozabudżetowych – przez specjalną spółkę celową z udziałem Skarbu Państwa), a także budowę obwodnicy Zawiercia i Poręby na drodze 78 oraz trasy S11 od węzła z A1 w kierunku Kępna (z obwodnicą Tarnowskich Gór). Przedsięwzięcia dotyczące inwestycji kolejowych, m.in. dokończenie modernizacji trasy Katowice-Kraków, powstanie nowych odcinków, m.in. połączenia Tychów z Oświęcimiem oraz Katowic z lotniskiem w Pyrzowicach (rewitalizacja linii Zawiercie-Tarnowskie Góry). Nowe rozdzienie w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 powinno intensywnie

wesprzeć procesy rewitalizacji, o czym również możemy przeczytać w programie. Zadeklarowano także wsparcie rządu i samorządu woj. śląskiego dla optymalnego wykorzystania środków w ramach bytomskiego Obszaru Strategicznej Interwencji.

Przyszłość rynku pracy

Sporo miejsca poświęcono wspieraniu przedsiębiorczości we wskazanych obszarach, zarówno ze środków budżetowych, jak i przy pomocy instrumentów w postaci preferencyjnych pożyczek dla firm na inwestycje czy restrukturyzację. W lipcu zaplanowano powołanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego i Polskie Inwestycje Rozwojowe czterech funduszy: Funduszu Inwestycji Samorzą-

dowych, Funduszy Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużnego i Kapitałowego, a także Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw. Zakłada się również wsparcie działań Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej poprzez zwiększenie jej obszarów o tereny państwowych spółek oraz tworzenie Lokalnych Parków Przemysłowych na bazie pokopalnianych gruntów (z korzystniejszymi warunkami do prowadzenia działalności przez firmy z sektora MŚP).

W ślad za wsparciem przedsiębiorców poszły również rozwiązania dotyczące kadr i rynku pracy, odpowiadające potrzebom regionu. „Śląsk 2.0” zawiera istotne zapisy dotyczące działań edukacyjnych, które obejmują zarówno kompetencje absolwentów, jak i zapotrzebowanie pracodawców. Zaplanowano wdrożenie w regionie platformy wspierającej kształcenie zawodowe o nazwie „K2” oraz kontynuację rozpoczętych już działań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w zakresie wsparcia i ukierunkowania systemu edukacji zawodowej w stronę kształcenia dualnego (o dualnym kształceniu zawodowym można również przeczytać w poprzednich wydaniach „Rynku Pracy” – red.). „Gwarancje dla młodzieży” i wsparcie dla zmian kwalifikacji absolwentów górniczych szkół zawodowych, a także działania osłonowe i aktywizacyjne, będą realizowały przede wszystkim urzędy pracy.

Realizacji całego programu będzie służyć powołana przy premierze Społeczna Rada ds. Rozwoju Śląska, którą stworzy 30 wybitnych osobowości z naszego regionu.

Andrzej Dużyk

Program zakłada przekazanie nakładów finansowych – zarówno ze środków UE, jak i krajowych – na rozbudowę i poprawę jakości dróg

Cały dokument dostępny jest na stronie www.premier.gov.pl

Z myślą o absolwentach szkół górniczych

25 maja w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach odbyło się szkolenie pt.: **„Instrumenty wsparcia na rynku pracy oraz ABC podejmowania działalności gospodarczej”**. Skierowane było ono zwłaszcza do doradców zawodowych, pracujących w szkołach o kierunkach związanych z górnictwem.

Pomysł przeprowadzenia zajęć o takiej tematyce wynikał z analizy badania ankietowego, przeprowadzonego przez WUP na początku roku. Jego celem było m.in. rozpoznanie sytuacji uczniów ostatnich klas szkół zawodowych, kształcących się w zawodach górniczych. Pytano m.in. o plany zawodowo-edukacyjne absolwentów oraz możliwości uzyskania przez nich zatrudnienia, zgodnie z zawartymi porozumieniami ze spółkami oraz przedsiębiorstwami węglowymi.

Szkolenie w WUP obejmowało przede wszystkim takie

zagadnienia jak instrumenty wsparcia finansowego związane z zatrudnieniem, poszukiwaniem pracy, szkoleniami oraz podejmowaniem działalności gospodarczej. Mówiono także o procedurach rejestracji firmy, podatkach w firmie oraz obowiązkach przedsiębiorców wobec ZUS.

Szkolenie zostało przeprowadzone przez pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz przedstawicielkę Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Bogdan Wołowczyk

ARKADIUSZ KACZOR, RZECZNIK WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W KATOWICACH:

Doradcy zawodowi podkreślają częste obawy uczniów, że po zakończeniu nauki zostaną pozostawieni samym sobie. Stąd konieczność dotarcia do młodych ludzi z informacją, w jaki sposób, biorąc pod uwagę sytuację w górnictwie, mogą stawiać swoje pierwsze kroki na rynku pracy. Istnieją instrumenty, które mają w tym względzie pomagać, takie jak choćby bon stażowy, bon szkoleniowy czy środki na działalność gospodarczą. Żeby jednak były one skuteczne, niezbędna jest świadomość uczniów, że mogą z nich korzystać.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach wydał **poradnik zawierający wskazówki, jak stosować elementy case management (zarządzania przypadkiem) w pracy z niepełnosprawnymi klientami publicznych służb zatrudnienia**. Jak podkreślają specjaliści, ma to być odpowiedź na potrzebę funkcjonowania pracowników działających w modelu case managera, którzy łączyliby sektorowe kompetencje instytucji pomocowych i tym samym zajmowali się całościową sytuacją osób z niepełnosprawnością.

Rozwiązania przedstawione w poradniku (element projektu **„Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym”**), będąc jednocześnie propozycją praktycznego wdrożenia w publicznych służbach zatrudnienia województwa śląskiego, są wzorowane na systemie niemieckim. Partnerem w projekcie był **Hochschule der Bundesagentur für Arbeit w Mannheim**. – Od czasu wprowadzenia u naszego zachodniego sąsiada roz-

Case management – by sprawniej pracować z niepełnosprawnymi

wiązań znanych jako reformy Hartza, obok dawnych urzędów pracy (Arbeitsamt), które przekształcono w agencje pracy (Arbeitsagentur), stworzono nowe instytucje, tzw. centra pracy (Jobcenter). Właśnie w tych centrach zintegrowano wsparcie zawodowe i socjalne w celu bardziej efektywnego zarządzania aktywizacją osób o największych problemach na rynku pracy, a metoda case management, mimo że jest uniwersalną, tam przynosi najlepsze efekty – zauważa **Grzegorz Sikorski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach**.

Case management polega na udzieleniu zindywidualizowanego wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Koncentruje się na pracy z klientem wieloprotymowym i udzieleniu mu kompleksowego wsparcia. Zadania w ramach całego procesu powinny trwać 12 lub 24 miesiące. Wdrożenie tych zadań powinno przebiegać według ściśle określonych procedur, które gwarantowałyby integralność działań w poszczególnych urzędach pracy. Poszczególne etapy powinny uwzględniać selekcję kandydatów na klienta i dokonanie kwalifikacji do objęcia wsparciem, oszacowanie potrzeb i celów, planowanie działań, ich realizację i monitoring oraz ewaluację.

W stosunku do niemieckiego rynku pracy, sytuacja na polskim rynku jest zdecydowanie trudniejsza (co niesie za sobą większą liczbę bezrobotnych, także niepełnosprawnych,) przez co nie da się na dzień dzisiejszy wdrożyć u nas całej metody case management. Nie przeszkadza to jednak stoso-

Rozwiązania przedstawione w poradniku, będące jednocześnie propozycją praktycznego wdrożenia w publicznych służbach zatrudnienia województwa śląskiego, są wzorowane na systemie niemieckim

wać jej w wybranych typach instytucji. Stąd też postulat implementacji tej metody w warunkach publicznych służb zatrudnienia.

Jak podkreślają specjaliści, stosowanie podejścia case management będzie pozytywnie wpływać nie tylko na pracę z niepełnosprawnymi, ale też z grupami trudnymi w aktywizacji. – Mam nadzieję, że przewodnik przyczyni się do wzbogacenia i doskonalenia metod pracy doradców klienta z osobami potrzebującymi szczególnej uwagi i wsparcia. Krótki opis elementów koncepcji case management, które są możliwe do adaptacji w procesie aktywi-

zacji zawodowej, jest propozycją, która z pewnością będzie ewoluować, a po pilotażowym zastosowaniu w wybranych urzędach pracy województwa śląskiego i odpowiednim dostosowaniu do warunków pracy w polskich instytucjach rynku pracy, będzie w pełni funkcjonalna w rodzimej formie – podkreśla **prof. Bernd-Joachim Ertelt z HdBA w Mannheim**.

■ Opracowano na podstawie poradnika „**Elementy metody case management w pracy z klientami z niepełnosprawnością w publicznych służbach zatrudnienia województwa śląskiego**”.

Prof. Bernd-Joachim Ertelt z HdBA w Mannheim (z prawej) i Grzegorz Sikorski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach

Młodzi = kreatywni

Młodzi-Kreatywni” – pod taką nazwą Urząd Miasta Częstochowy przygotował w 2013 r. projekt informacyjno-promocyjny dla młodzieży szkolnej, nauczycieli i rodziców w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości i Tworzenia Nowych Miejsc Pracy w Częstochowie na lata 2013-2018.

Od początku przy przedsięwzięciu współpracuje częstochowska filia Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

Realizacja projektu miała przyczynić się do zachęcania uczniów do zwrócenia uwagi na przedsiębiorczość, ukazania korzyści wynikających z zakładania własnej działalności gospodarczej, budowania świadomości oraz kreowania postaw proprzedsiębiorczych. Zamysłem inicjatorów było także zwiększanie zainteresowania przedsiębiorców współpracą z placówkami oświatowymi. Do współpracy w realizacji projektu – oprócz WUP – Urząd Miasta Częstochowy zaprosił wiele instytucji, organizacji oraz uczelni wyższych.

Pierwsza edycja projektu realizowana była w okresie grudzień 2013 r. – maj 2014 r. Uczestniczyło w niej 13 szkół: 5 gimnazjalnych i 8 ponadgimnazjalnych. Jednym z elementów były warsztaty z zakresu przygotowania biznesplanów

dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, przeprowadzone przez doradców zawodowych Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach Filia w Częstochowie. Oprócz tego uczestnicy brali udział w innych warsztatach, spotkaniach i konkursach.

Podsumowaniem pierwszej odsłony projektu „Młodzi-Kreatywni” była uroczysta gala w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Częstochowie, podczas której wręczono nagrody i wyróżnienia laureatom konkursów oraz złożono podziękowania wszystkim partnerom biorącym udział w projekcie.

Odnotowując sukces projektu „Młodzi-Kreatywni”, w październiku 2014 r. Urząd

Miasta Częstochowy zainicjował reedycję programu. Tym razem zainteresowanie szkół i uczniów było zdecydowanie większe. Do projektu zgłosiły się 32 szkoły, w tym 14 ponadgimnazjalnych i 18 gimnazjalnych.

Tym razem doradcy nie zawodowe z Zespołu ds. Poradnictwa Zawodowego i Przedsiębiorczości Filii WUP w Częstochowie zaproponowały uczestnikom warsztaty z zakresu przygotowania biznesplanu w ramach konkursu „Mój pomysł na biznes”, badanie predyspozycji przedsiębiorczych za pomocą Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych oraz edukacyjną grę ekonomiczną „Chłopska Szkoła Biznesu”. Ta ostatnia propozycja cieszyła się największym zainteresowaniem.

W tegorocznej edycji Urząd Miasta zorganizował konkursy nie tylko dla uczniów. Również nauczycielom zadedykowano konkurs „Mój pomysł na lekcję przedsiębiorczości”.

Podsumowaniem drugiej odsłony projektu „Młodzi-Kreatywni” była uroczysta gala w Filharmonii Częstochowskiej, podczas której wręczono nagrody i wyróżnienia laureatom konkursów oraz złożono podziękowania wszystkim partnerom biorącym udział w projekcie. Odbył się także występ artystyczny Artura Barcisia i Cezarego Żaka.

Renata Kumpin

Wybrane elementy tegorocznej edycji projektu „Młodzi-Kreatywni”:

WARSZTATY, W KTÓRYCH WZIĘLI UDZIAŁ UCZNIOWIE:

- warsztaty edukacji podatkowej, zorganizowane przez I Urząd Skarbowy w Częstochowie;
- warsztaty dotyczące prowadzenia własnej działalności gospodarczej, marketing i promocja firmy, zorganizowane przez Politechnikę Częstochowską;
- warsztaty z zakresu zakładania własnej działalności gospodarczej – przeprowadzone przez pracowników Wydziału Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Częstochowy i Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie SA.

CZĘŚĆ KONKURSOWA PROGRAMU OBEJMOWAŁA NASTĘPUJĄCE KONKURENCJE:

- „Mój pomysł na firmę” – konkurs na najlepszy biznesplan, przeznaczony dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- najlepsza praca plastyczna na temat: „Moja przyszłość na rynku pracy”, dla uczniów szkół gimnazjalnych;
- najlepsza praca literacka na temat: „Moja przyszłość na rynku pracy”, dla uczniów szkół gimnazjalnych;
- najlepszy amatorski film na temat: „Zawód z szansą na własną firmę”, dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Droga do aktywności

Cyklicznie od 2008 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach (bielska filia) realizują projekt „Droga do aktywności – aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców powiatu bielskiego”, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Z jednej strony jest on kierowany do osób niepełnosprawnych, a z drugiej do osób młodych przechodzących proces usamodzielniania.

Ósma edycja projektu rozpoczęła się w październiku ubiegłego roku. Do tej pory ze wsparcia oferowanego w ramach projektu, łącznie we wszystkich edycjach, skorzystało prawie 400 osób, w tym ok. 217 osób niepełnosprawnych z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Do ostatniej edycji zaplanowano uczestnictwo 42 osób, w tym 24 niepełnosprawnych. Cel, jaki przyświecał projektowi przez wszystkie lata, to podniesienie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców powiatu bielskiego.

Od początku w projekcie uczestniczą doradcy zawodowi z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Filii WUP w Bielsku-Białej. Na bazie porozumienia realizują oni zadania związane z procesem rekrutacji i doradztwem zawodowym.

Cały projekt przebiega według określonego procesu. Pierwszy etap to wytypowanie potencjalnych uczestników, które odbywa się na podstawie dokumentacji składającej się m.in. z diagnoz i wywiadów środowiskowych. W drugim etapie doradca zawodowy – psycholog przeprowadza z wyłonioną grupą kandydatów cykl testów psychologicznych, rozpoznaj

ających zdolności, predyspozycje i zainteresowania. Wyniki badań służą przede wszystkim do określenia tematyki szkoleń zawodowych, które zwiększą szansę na zatrudnienie, poprzez aktualizację lub pozyskanie nowych umiejętności.

Zakwalifikowane osoby biorą udział w spotkaniach indywidualnych i w warsztatach grupowych z zakresu aktywizacji zawodowej. Podczas prowadzonego poradnictwa indywidualnego, przedstawiane są uzyskane wyniki testów i przeprowadzany jest wywiad pogłębiony, dotyczący dotychczasowej drogi edukacyjno-zawodowej oraz planów krótko-

RAFAŁ ROJEK, DORADCA ZAWODOWY WUP KATOWICE (FILIA BIELSKO):

Podczas szkoleń uczestnicy podnoszą również swoje umiejętności informatyczne i językowe, uczestniczą w kursach prawa jazdy kat A, B i C oraz kursach zawodowych, wynikających z indywidualnych potrzeb i predyspozycji.

BARBARA STANISŁAWSKA, DORADCA ZAWODOWY I PSYCHOLOG WUP KATOWICE (FILIA BIELSKO):

Zainteresowane osoby, w okresie realizacji projektu, ale również po jego zakończeniu, chętnie korzystają z usług doradczych pracowników Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w procesie poradnictwa całozyciowego w zależności od zgłoszonych potrzeb.

i długoterminowych. Warsztaty grupowe z kolei to spotkania odbywające się w 10-osobowych grupach. W ich trakcie omawiana jest m.in. tematyka bilansu osobowościowego, metod i technik poszukiwania pracy, sporządzania dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej.

Po etapie realizowanym przez pracowników Filii WUP, uczestnicy projektu mają możliwość uzyskania wsparcia w zakresie: indywidualnego poradnictwa prawnego i psychologicznego, usług rehabilitacyjnych, dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, korepetycji, różnych warsztatów z zakresu pełnionych różnych ról społecznych, takich jak np.: „Zarządzanie sobą w czasie i radzenie sobie ze stresem”, „Ja, kobieta, matka, pracownik”, „Sztuka gotowania”, „Sztuka użytkowa”, „Obowiązki i przywileje osób niepełnosprawnych”.

Skuteczna współpraca partnerów, znajdująca potwierdzenie m.in. w efektach projektu i pozytywnych opiniach uczestników, tworzy sprzyjający klimat do wspólnych działań w przyszłości.

**Barbara Stanisławska,
Rafał Rojek**

Zawody przyszłości

Brandsetter, manager social media, tester produktów – nowych zawodów na rynku pracy przybywa. Dotychczasowe wypierane są przez te związane z nowymi technologiami, w czym przoduje w szczególności branża IT.

Jedno jest pewne – wybór przed młodymi ludźmi coraz trudniejszy, a sam rynek dość szybko uczy, że trzeba być elastycznym i szybko odnajdywać się w nowych trendach.

Pewny zawód – informatyk

Niezmiennie od lat nie mają problemów z pracą, a w tej branży może być tylko lepiej. Programiści, analitycy, testerzy aplikacji, konsultanci, inżynierowie oprogramowania, graficy – lista profesji związanych z tą dynamicznie rozwijającą się branżą jest bardzo długa.

Warto przypomnieć, że w otwartym w ubiegłym roku Centrum Dostarczania Usług IBM pracę znalazło kilkaset osób, a docelowo ma tam pracować 2 tysiące specjalistów – między innymi kształconych na specjalnie utworzonych studiach Uniwersytetu Ekonomicznego.

Etyczny haker to kolejny zawód, w którym mogą się sprawdzić specjaliści w wirtualnym świecie. Programista zgodnie z prawem i na zamówienie firmy włamuje się do systemów komputerowych, aby odkryć ich potencjalne słabości, a następnie je usunąć i ulepszyć. Jednym słowem – to bardzo dobrzy eksperci od sieci komputerowych i systemów operacyjnych.

Nowe potrzeby – nowe usługi

Szybkie tempo życia, stres, ale również coraz większa świadomość dotycząca profilaktyki

zdrowotnej, sprzyja rozwojowi usług dotyczących zdrowego stylu życia. Rehabilitanci, trenerzy personalni, dietetycy w tej chwili mają coraz więcej pracy.

Humanisci mogą się sprawdzić w zawodach związanych z nowymi trendami zarówno w kulturze, jak i modzie, czy wyborze hobby. Pisanie blogów, media społecznościowe – to miejsca, w których ta grupa absolwentów ma szansę na karierę.

Personal shopper to wymarzona profesja dla osób kochających zakupy, śledzących nowe trendy i... psychologię, bo dobry stylistka powinien znać się na ludziach, trafić w ich potrzeby. Do niedawna przez wielu traktowany jako dodatkowe źródło dochodu, w tej chwili zyskuje autonomię.

Trendsetter czy coolhunter to zajęcie dla tych, co lubią bywać i są dobrymi obserwatorami. Ich praca polega na łowieniu nowych trendów, obserwacji, gdzie trafiają produkty klienta, jaka jest reakcja odbiorców na dany produkt bądź usługę, i doradzaniu, jak ewentualnie należy je ulepszyć. Najczęściej korzystają z ich wiedzy agencje reklamowe, przygotowujące kampanie, oraz sami producenci, zwłaszcza branży spożywczej i odzieżowej.

Rynek usług rozrasta się tak szybko, jak pojawiają się kolejne potrzeby. Jeszcze do niedawna obco brzmiący groomer, czyli fachowiec fryzjerstwa dla psów i kotów, był rzadkością. Obecnie moda na zadbane

Fachowiec na zamówienie

Stypendium, płatne praktyki, projekty badawcze – na taką ofertę rządowego wsparcia mogą liczyć studenci kierunków kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki. Ich lista jest długa, a utworzenie konkretnej specjalizacji kształcenia na studiach wyższych zawsze potwierdzone jest wcześniejszymi konsultacjami z ekspertami oraz środowiskiem pracodawców z danego regionu.

Wszystko po to, by przyszli absolwenci zyskali wiedzę i umiejętności, pozwalające zdobyć im zatrudnienie w wyuczonej profesji, bo – jak podkreślają przedsiębiorcy – dotychczas kompetencje studentów oraz ich oczekiwania zbyt często się rozmiękały.

W 2014 roku program kierunków zamawianych został zastąpiony nowym projektem o nazwie „Program Rozwoju Kompetencji”, który zaplanowano do realizacji na lata 2014-2020. Budżet na całą perspektywę wynosi 1,2 mld zł. Tym razem zamawiane są kompetencje na wszystkich kierunkach studiów, a nie konkretne kierunki kształcenia. Przedsiębiorczość, kompetencje zawodowe, interpersonalne oraz analityczne, bez których trudno odnieść sukces na rynku pracy – tego będą mogli się nauczyć obecni i przyszli studenci.

KIERUNKI ZAMAWIANE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM TO M.IN.:

- analityka gospodarcza, informatyka na Uniwersytecie Ekonomicznym
- informatyka, ochrona środowiska na Uniwersytecie Śląskim
- fizyka techniczna, energetyka, informatyka, inżynieria materiałowa, matematyka, mechanika i budowa maszyn, mechatronika na Politechnice Częstochowskiej
- informatyka stosowana z komputerową nauką o materiałach, nanotechnologia i technologie procesów materiałowych, energetyka, informatyka, inżynieria materiałowa, inżynieria środowiska, mechanika i budowa maszyn na Politechnice Śląskiej w Gliwicach

Edukacja zawodowa ma szansę na renesans, zatem warto prześledzić, w której branży obecnie są deficyty

Szybkie tempo życia, stres, ale również coraz większa świadomość dotycząca profilaktyki zdrowotnej, sprzyja rozwojowi usług dotyczących zdrowego stylu życia. Rehabilitanci, trenerzy personalni, dietetycy w tej chwili mają coraz więcej pracy

i dobrze uczesane czworonogi przybiera na sile, a droga do tego zawodu wiąże się z dużą ilością fachowych szkoleń.

Warto wspomnieć, że już w chwili obecnej widać, iż coraz popularniejsze są usługi związane np. z planowaniem przyjęć weselnych (i innych), dekoracją i urządzaniem wnętrz oraz projektowaniem ogrodów.

Fachowiec na wagę złota

A co z mechanikiem, hydraulikiem czy glazurnikiem? Kto choć raz próbował w szybkim czasie znaleźć fachowca do usterki w samochodzie czy wykonać w domu remont, doskonale wie, jak trudno w tej chwili o kompetentnego pracownika.

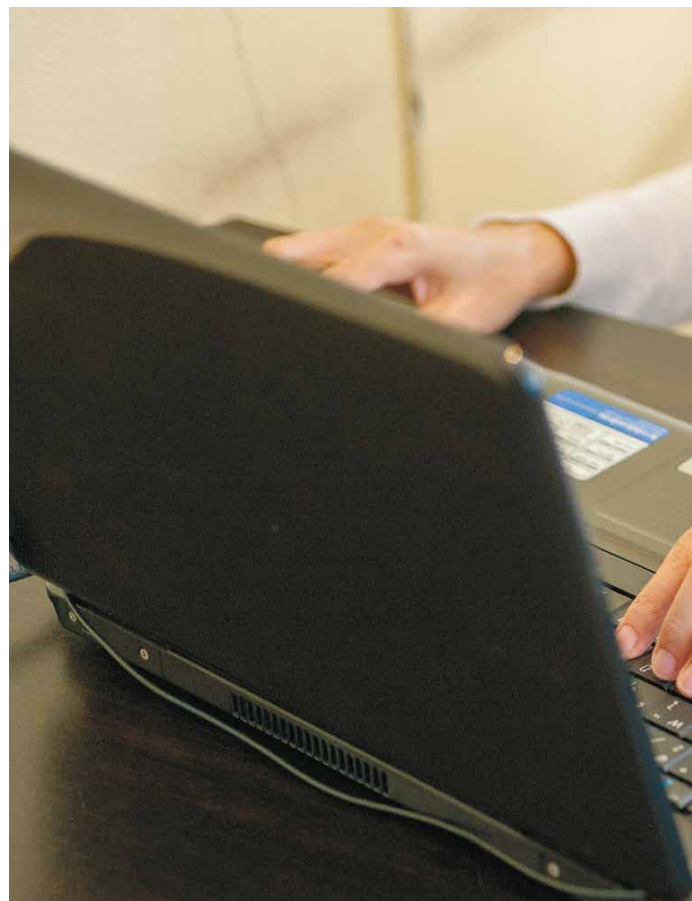
Dużo pracy będą mieli nadal mechanicy, a częściej elektromechanicy, kosmetyczki, fryzjerzy oraz absolwenci szkół zawodowych, którzy w przyszłości wybiorą taką ścieżkę kształcenia. Edukacja zawodowa ma szansę na renesans, zatem warto prześledzić, w której branży obecnie są deficyty.

Wybór kierunku kształcenia to jedna z kluczowych decyzji w życiu, która niesie za sobą poważne konsekwencje. Nie należy się jednak kierować wyłącznie trendami na rynku pracy – własne upodobania, zainteresowania i predyspozycje trzeba stawiać na pierwszym miejscu, bo tylko wtedy będziemy mieli szansę stać się ekspertem w swoim fachu.

Andrzej Dużyk

A może własny biznes?

To pytanie pojawia się przy okazji utraty zatrudnienia, bezskutecznego poszukiwania pracy, braku rozwoju w miejscu pracy czy chęci podejmowania wyzwań. Cokolwiek stoi u podstaw decyzji o założeniu własnej firmy, ten krok trzeba dokładnie zaplanować i rozważyć, czy faktycznie sprawdzimy się w nowej roli – własnego szefa.

Wczasach, kiedy formalności można załatwić szybko i w jednym miejscu, a czasem także bez wychodzenia z domu przez internet, samo założenie działalności nikomu nie sprawia problemu. Ważny jest profil naszej firmy i odpowiedni kapitał, w szczególności na starcie, zanim zaczniemy zarabiać. Jeśli nie do końca jesteśmy przekonani, czy bycie na swoim to coś dla nas, warto skorzystać ze wsparcia doradcy, którego możemy znaleźć w powiatowym urzędzie pracy. Rozmowa, wykonanie testów badających nasze predyspozycje, z pewnością będą pomocne w podjęciu ostatecznej decyzji.

Skąd wziąć pieniądze na biznes?

Z tym bywa najtrudniej. Nawet jeśli działalność nie wymaga początkowo dużych nakładów finansowych, za-

wsze są do poniesienia koszty, których nie da się uniknąć. Obecnie jest wiele możliwości dofinansowania biznesu.

Dofinansowanie z urzędu pracy

Osoby bezrobotne po bezskutecznym poszukiwaniu zatrudnienia, często decydują się na utworzenie miejsca pracy dla siebie. Warto zaznaczyć, że w 2014 roku ponad 5,7 tys. osób bezrobotnych z województwa śląskiego skorzystało właśnie z takiej szansy (statystyki WUP w Katowicach). Dofinansowanie może otrzymać osoba, która jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna. Należy zaznaczyć, że uzyskanie wsparcia jest uzależnione od środków finansowych, którymi dysponuje dany urząd. Zasady przyznawania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej urzędy określają w odrębnych regulaminach, których zasa-

Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej może być udzielona do wysokości 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia

dy powinniśmy poznać przed złożeniem wniosku ze swoim pomysłem na biznes. Warunkiem, jaki musimy spełnić po otrzymaniu dofinansowania, jest prowadzenie działalności gospodarczej przez okres 12 miesięcy. **Obecnie dotacja z urzędu pracy, jaką można uzyskać na założenie własnej firmy, to maksymalnie sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, tj. 23.371,86 zł.**

Preferencyjna pożyczka

Dofinansowanie to niejedyny instrument dostępny na rynku. Jeśli mamy dobrze przemyślany plan na własny biznes, zależy nam na czasie i jesteśmy zdecydowani, możemy również sięgnąć po pożyczkę między innymi w ramach Programu „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie II”, realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Zwrotne środki niskooprocentowane,

Zalety własnej działalności:

- utworzenie miejsca pracy dla siebie;
- wybór wykonywania pracy, np. w domu;
- bycie niezależnym – samodzielne podejmowanie decyzji;
- satysfakcja z tworzenia nowych rzeczy;
- elastyczny czas pracy;
- możliwość godzenia obowiązków rodzicielskich.

Wady:

- ryzyko niepowodzenia;
- konieczność poniesienia kosztów związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej;
- brak stabilnego dochodu;
- ciągła dyspozycyjność i nadzór nad firmą;
- konieczność śledzenia sytuacji na rynku, walka o klienta i zlecenia;
- odpowiedzialność za ponoszone decyzje zarówno swoje, jak i pracowników;
- obowiązek prowadzenia dokumentacji.

skierowane do bezrobotnych oraz ludzi młodych, którzy zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą.

Komu dedykowany jest ten rodzaj wsparcia? Pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej może otrzymać osoba zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, absolwent szkoły średniej i uczelni wyższych (studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich) w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego, student ostatniego roku studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich.

Wnioskodawca musi jednak spełnić określone warunki: nie jest zatrudniony oraz nie wykonuje innej pracy zarobkowej, nie prowadzi działalności gospodarczej w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem złożenia

wniosku o pożyczkę, nie był karany w okresie ostatnich 2 lat przed dniem złożenia wniosku o pożyczkę za przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu.

Aby uzyskać fundusze z Programu, należy złożyć do pośrednika finansowanego wniosek o udzielenie pożyczki, z opisem przedsięwzięcia, sposobem wydatkowania kwoty wnioskowanej pożyczki, przewidywanym źródłem pozyskiwania środków na jej spłatę oraz zaproponowaną formą zabezpieczenia spłaty wnioskowanej pożyczki.

Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej może być udzielona do wysokości 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Warto zaznaczyć, że to niejedyna forma wsparcia, bowiem przedsiębiorca po uruchomieniu biznesu ma również szansę skorzystać z usług doradczych i szkoleniowych. Program ma charakter ogólnopolski i realizowany jest na

Warto skorzystać ze wsparcia doradcy, którego możemy znaleźć w powiatowym urzędzie pracy

terenie całego kraju. Bank Gospodarstwa Krajowego, jako koordynator, wybrał pośredników finansowych, których możemy znaleźć na stronie internetowej Banku Gospodarstwa Krajowego www.bgk.com.pl oraz w powiatowych urzędach pracy.

O pożyczkę w naszym województwie można się starać również w ramach projektu „Rozpocznij działalność – Pożyczmy Ci sukcesu”, który realizuje Fundusz Górnośląski SA.

W tej chwili trwa już czwarty nabór, a szansę na pozyskanie środków na realizację swoich biznesowych planów mają wszyscy mieszkańcy województwa śląskiego. Należy zacząć od wypełnienia formularza zgłoszeniowego, który dostępny jest wraz z całą dokumentacją na stronie www.fundusz-silesia.pl.

Andrzej Dużyk

Śląsk tuż za Wielkopolską

Informacja o sytuacji na rynku pracy w województwie śląskim według stanu na 31 maja 2015 r.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu maja 2015 roku wyniosła **167 195 osób** i była **o 6,5 tys. osób mniejsza** niż w miesiącu poprzednim. W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Częstochowie (11 378 osób), Bytomiu (9 770 osób) i Katowicach (9 332 osoby). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców: bieruńsko-łędziński (1 101 osób), Żory (1 689 osób), Świętochłowice (1 812 osób) oraz powiat rybnicki (1 850 osób).

Według stanu na 31 maja 2015 r. wysokość stopy bezrobocia w Śląskiem wynosiła **9,2%** (kraj **10,8%**). Nasze województwo, wraz z Małopolską, znajduje się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości tego wskaźnika, tuż za Wielkopolską (7,2%). Utrzymuje się duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia w naszym regionie. W końcu maja 2015 r. wysokość stopy bezrobocia w powiecie bieruńsko-łędziń-

skim wynosiła 4,3%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 18,2%. Jak widać powiat o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w maju 2015 r. różnica 13,9 pkt proc. Jeżeli chodzi o podregiony, to w omawianym okresie najniższą stopę bezrobocia notowano w podregionach tyskim (5,2%) i katowickim (6,6%); potem kolejno w podregionie: bielskim (8,0%), gliwickim (8,5%), rybnickim (8,6%), sosnowieckim (12,3%) oraz w częstochowskim (12,8%). Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzował się podregion bytomski (13,6%).

W maju 2015 roku w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 17 336 osób (tzw. napływ), z czego 47,8% stanowiły kobiety. W odniesieniu do kwietnia 2015 roku liczba bezrobotnych, którzy zarejestrowali się w miesiącu sprawozdawczym, spadła o 1,6 tys. osób. W miesiącu sprawozdawczym rejestrowały się przede wszystkim osoby poprzednio pracujące (83,6%).

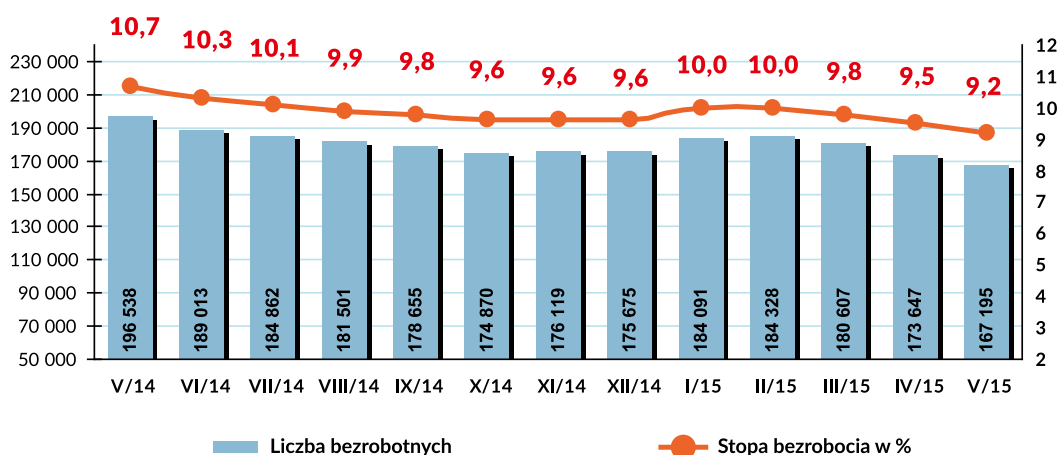

Wysokość stopy bezrobocia w Śląskiem wynosiła 9,2% (kraj 10,8%). Nasze województwo, wraz z Małopolską, znajduje się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości tego wskaźnika

Liczba wyłączeń w omawianym okresie wyniosła 23 788 osób (tzw. odpływ). W porównaniu do poprzedniego miesiąca sprawozdawczego liczba ta jest mniejsza o 2,1 tys. osób. Największą grupę „odpływu” stanowili bezrobotni, którzy podjęli pracę – 11,0 tys. (46,1%), w tym przede wszystkim pracę niesubsydiowaną – 9,7 tys. (88,2% wszystkich wyłączonych z tytułu rozpoczęcia zatrudnienia). Kolejna grupa to osoby, które nie potwierdziły gotowości do pracy – 6,6 tys. (27,6%).

Według stanu na 31.05.2015 r., osoby pozostające poza zatrudnieniem

Województwo śląskie – liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia. Stan w końcu miesiąca

korzystali z następujących **aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu:**

- staż – 7 834 osoby, w tym w ramach bonu stażowego – 728 osób;
- prace społecznie użyteczne – 2 610 osób, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI) – 169 osób;
- prace interwencyjne – 1 218 osób;
- roboty publiczne – 1 062 osoby;
- szkolenie – 562 osoby, w tym w ramach bonu szkoleniowego – 42 osoby;
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50. roku życia – 150 osób, w tym powyżej 60. roku życia – 9 osób;
- przygotowanie zawodowe dorosłych – 21 osób;
- refundacja składek na ubezpieczenie społeczne – 8 osób;
- świadczenie aktywizacyjne – 6 osób;
- w bieżącym miesiącu nie odnotowano osób zatrudnionych w ramach grantu na telepracę.

W populacji bezrobotnych województwa śląskiego przeważają kobiety. Według stanu na 31 maja 2015 r., bezrobotne panie w liczbie 88 492 osób stanowiły 52,9% ogółu zarejestrowanych (miesiąc wcześniej analogiczny udział wynosił – 52,6%).

Bezrobotni uprawnieni do zasiłku stanowili 13,5% ogółu zarejestrowanych (22 645 osób). W porównaniu do stanu z kwietnia 2015 r. liczba beneficjentów zasiłku spadła o 688 osób.

W końcu maja br. w rejestrach pozostawało 36 163 bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich, co stanowiło 21,6% ogółu. W ujęciu miesięcznym liczba osób z omawianej kategorii spadła o 1,4 tys. osób.

Według stanu na koniec maja 2015 r. w rejestrach

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	30.04.2015 r.		31.05.2015 r.	
	liczba	udział w ogółem (%)	liczba	udział w ogółem (%)
Do 30. roku życia w tym: do 25. roku życia	47 425 23 065	27,3 13,3	44 018 21 140	26,3 12,6
długotrwale bezrobotni	93 475	53,8	90 935	54,4
Powyżej 50. roku życia	48 492	27,9	47 701	28,5
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	5 227	3,0	5 022	3,0
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia	24 354	14,0	23 695	14,2
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia	201	0,1	209	0,1
niepełnosprawni	11 544	6,6	11 252	6,7
Liczba bezrobotnych ogółem	173 647		167 195	

pozostawały 142 063 osoby, które ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kwalifikuje do będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Dane dotyczące omawianej kategorii osób, obrazujące zmiany zachodzące na przestrzeni miesiąca, zawarto w tabeli powyżej.

W maju 2015 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 13 764 informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej. W końcu miesiąca do dyspozycji bezrobotnych i poszukujących pracy pozostawało 11 459 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. W miesiącu maju br. zgłoszono 9 897 propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. W odniesieniu do poprzedniego miesiąca liczba ta była wyższa, kwiecień 2015 r. – 8 924.

W maju 2015 roku zamiar dokonania zwolnień grupowych zgłosiło 11 zakładów pracy, w liczbie 81 osób. W omawianym okresie sprawozdawczym w wyniku zwolnień grupowych dokonanych przez 7 przedsiębiorstw zatrudnienie utraciły 33 osoby.

W rejestrach powiatowych urzędów pracy w końcu maja 2015 roku znajdowały się 4 324 osoby, które były w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, tj. 2,6% ogółu. W ujęciu miesięcznym liczba bezrobotnych absolwentów wzrosła o 76 osób.

* Wyszczególnione w tabeli dane liczbowe oraz odsetki nie sumują się, gdyż jeden bezrobotny może kwalifikować się do kilku kategorii równocześnie.

W miesiącu sprawozdawczym 2 107 osób rozpoczęło udział w działaniach realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. W grupie tej większość uczestniczyła w projektach pozakonkursowych, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy – 2 075 beneficjentów.

W końcu miesiąca sprawozdawczego w rejestrach pozostawały 157 673 osoby z ustalonym profilem pomocy. Profil II posiadało 103 988 osób, profil III – 48 454 osoby, natomiast profil I – 5 231 osób.

W końcu maja 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim odnotowano 4 612 osób poszukujących pracy, o 116 osób mniej niż przed miesiącem.

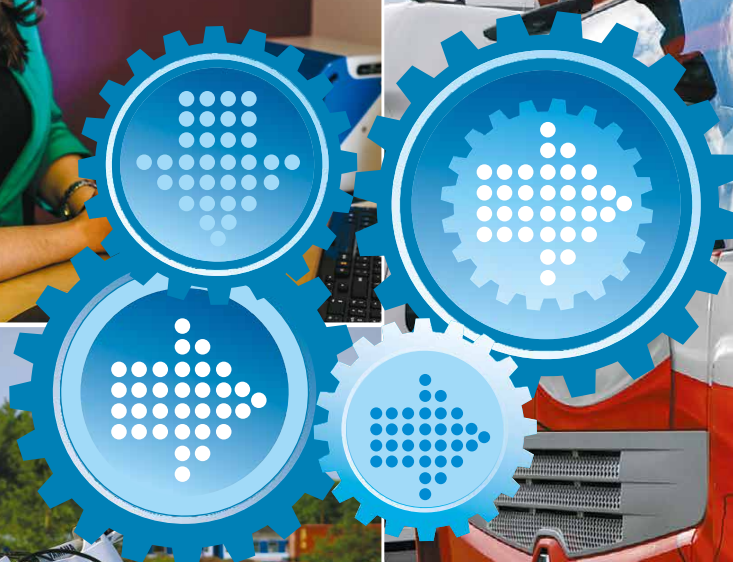
Zespół ds. Statystyki, Badań i Analiz, Katowice

W populacji bezrobotnych województwa śląskiego przeważają kobiety. Według stanu na 31 maja 2015 r., bezrobotne panie w liczbie 88 492 osób stanowiły 52,9% ogółu zarejestrowanych

Europejski Fundusz Społeczny

- zobacz, jak zmienia życie na lepsze!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

